

1. การคัดเลือกประเภทของผลิตภัณฑ์

ในการคัดเลือกประเภทของผลิตภัณฑ์เพื่อนำมาจัดทำเป็นข้อกำหนดฉลากเขียวนั้น มีแนวทางการคัดเลือกและหลักการในการคัดเลือกผลิตภัณฑ์ดังนี้

แนวทางการคัดเลือก

1. ประชาชนผู้สนใจ ผู้ผลิต ผู้บริโภค สมาคมต่าง ๆ หรือกลุ่มนักสิ่งแวดล้อมสามารถเสนอแนะประเภทของผลิตภัณฑ์มายังฝ่ายเลขานุการได้ ข้อเสนอที่ส่งมาต้องประกอบด้วยรายละเอียดของผลิตภัณฑ์ ความสำคัญของผลิตภัณฑ์ในทางการตลาด เหตุผลในการนำเสนอว่าจะสามารถลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมได้อย่างไร พร้อมทั้งข้อมูลสนับสนุนที่สามารถตรวจสอบได้ หรือกรอกแบบฟอร์มนำเสนอประเภทผลิตภัณฑ์ตามที่ฝ่ายเลขานุการออกแบบไว้

2. ผลการศึกษาวิจัยตลาด ที่ทางโครงการฉลากเขียวได้มีการศึกษาไว้

3. แผนส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของภาครัฐ

ฝ่ายเลขานุการจะนำเสนอรายชื่อผลิตภัณฑ์ต่อคณะกรรมการบริหารโครงการฉลากเขียวเพื่อพิจารณาอนุมัติให้มีการจัดทำเป็นข้อกำหนดฉลากเขียว

หลักเกณฑ์ในการคัดเลือก

1. เป็นผลิตภัณฑ์อุปโภคบริโภคทั่วไปในชีวิตประจำวัน เช่น กระดาษ สี อุปกรณ์ประหยัดพลังงาน หรืออุปกรณ์ประหยัดน้ำ

2. คำนึงถึงผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อม และคุณประโยชน์ทางสิ่งแวดล้อมที่ได้รับเมื่อผลิตภัณฑ์นั้นจำหน่ายออกสู่ตลาด

3. มีวิธีการตรวจสอบที่ไม่ยุ่งยากและเสียค่าใช้จ่ายสูง ในการประเมินคุณภาพของผลิตภัณฑ์ตามข้อกำหนด

4. เป็นผลิตภัณฑ์ที่ผู้ผลิตมีทางเลือกอื่นในการผลิตที่จะทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยกว่า

2. การออกข้อกำหนดสำหรับผลิตภัณฑ์แต่ละประเภท

ในการออกข้อกำหนดสำหรับผลิตภัณฑ์แต่ละประเภท จะมีขั้นตอน และปัจจัยที่ใช้พิจารณาดังต่อไปนี้

ขั้นตอนในการออกข้อกำหนด

1. หลังจากที่คณะกรรมการบริหารโครงการฉลากเขียวได้คัดเลือกประเภทของผลิตภัณฑ์แล้ว จะจัดตั้งคณะอนุกรรมการเทคนิคสำหรับผลิตภัณฑ์แต่ละประเภท เพื่อร่างข้อกำหนดที่ใช้เป็นเงื่อนไขในการอนุมัติใช้ฉลาก

2. ในการร่างข้อกำหนด คณะอนุกรรมการเทคนิคจะคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของผลิตภัณฑ์ประเภทนั้น ๆ ตามปัจจัยที่ใช้พิจารณาในการออกข้อกำหนดสำหรับผลิตภัณฑ์แต่ละประเภท

3. ฝ่ายเลขานุการนำร่างข้อกำหนดที่เสนอโดยคณะอนุกรรมการเทคนิคส่งไปยังคณะกรรมการฯ

4. คณะกรรมการฯ พิจารณาร่างข้อกำหนดและอนุมัติตามความเหมาะสม

5. ฝ่ายเลขานุการจะทำการประกาศหรือประชาสัมพันธ์ข้อกำหนดที่ผ่านการพิจารณาอนุมัติแล้ว ให้สาธารณชนได้รับทราบ โดยแจ้งถึงประเภทของผลิตภัณฑ์ หลักการและข้อกำหนดที่ตั้งขึ้น เหตุผลและประโยชน์ในการออกข้อกำหนด รวมทั้งขั้นตอนต่างๆที่ผู้ยื่นขอใช้เครื่องหมายรับรองฉลากเขียวต้องปฏิบัติตาม ปัจจัยที่ใช้พิจารณาในการออกข้อกำหนด

ในการตั้งข้อกำหนดสำหรับผลิตภัณฑ์แต่ละประเภท จะคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ความสามารถของผู้ผลิตที่จะปฏิบัติตามข้อกำหนดนั้น ๆ รวมทั้งจะต้องเป็นข้อกำหนดที่สามารถตรวจวัดหรือประเมินได้

ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ข้อกำหนดที่ตั้งขึ้น จะแตกต่างกันไปตามผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกิดจากผลิตภัณฑ์ประเภทนั้น ๆ อาทิเช่น วัตถุอันตราย การปล่อยของเสียสู่อากาศ น้ำ ดิน และขยะ และประโยชน์ทางสิ่งแวดล้อมที่จะได้รับเมื่อผลิตภัณฑ์นั้นมีจำหน่ายในตลาด

เนื่องจากการออกข้อกำหนดโดยประเมินผลกระทบของผลิตภัณฑ์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมอย่างครบวงจร (Life Cycle Assessment) นั้นเป็นไปได้ยากในทางปฏิบัติในปัจจุบัน ดังนั้นการตั้งข้อกำหนดทางด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับผลิตภัณฑ์ใดก็ตาม จะใช้หลักพิจารณาตลอดวัฏจักรชีวิตของผลิตภัณฑ์ (Life Cycle Consideration) แต่จะเน้นผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมระหว่างการใช้ผลิตภัณฑ์ หรือการกำจัดทิ้งหลังการใช้ ความสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์อย่างอื่นได้ หรือสามารถนำมาใช้โดยผ่านกระบวนการผลิตใหม่ได้ กล่าวคือ จะเน้นแก้ปัญหาที่คณะกรรมการฯ และคณะอนุกรรมการเทคนิคได้พิจารณาแล้วว่ามีความสำคัญที่สุด ซึ่งข้อกำหนดที่ออกมาอาจจะสัมพันธ์กับปัญหาสิ่งแวดล้อมเพียงปัญหาเดียวหรือหลายปัญหาได้

1. ความสามารถของผู้ผลิตในการปฏิบัติตามข้อกำหนด

เนื่องจากโครงการฉลากเขียวมุ่งสนับสนุนให้มีผลิตภัณฑ์ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยจำหน่ายในท้องตลาด ข้อกำหนดที่ตั้งขึ้นสำหรับผลิตภัณฑ์แต่ละประเภท จึงเป็นเงื่อนไขที่ผู้ผลิตจำนวนหนึ่งสามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดได้เพื่อให้มีผลิตภัณฑ์ติดฉลากเขียวให้เลือกบริโภค และกระตุ้นให้เกิดการแข่งขันระหว่างผู้ผลิต ในการยกระดับเทคโนโลยีการผลิต หรือกระบวนการอื่น ๆ ให้เกิดมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยลง

2. สามารถตรวจวัดหรือประเมินได้

การออกข้อกำหนดสำหรับผลิตภัณฑ์แต่ละประเภท จะคำนึงถึงความสามารถในการวัดผลและการตรวจสอบมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ทางคุณภาพและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนความพร้อมของห้องปฏิบัติการที่จะอำนวยความสะดวกโดยวิธีประเมินผลหรือการทดสอบจะต้องไม่ยุ่งยากมากและเสียค่าใช้จ่ายสูงเกินควร

อายุของข้อกำหนด

ข้อกำหนดสำหรับผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทจะมีผลบังคับใช้เป็นเวลา 3 ปีหรือตามความเหมาะสมทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเทคโนโลยี กฎระเบียบและมาตรฐานที่มีการเปลี่ยนแปลง อายุของข้อกำหนดอาจมีการเปลี่ยนแปลง

ได้ตามที่คณะกรรมการบริหารโครงการฉลากเขียวเห็นสมควร

การแก้ไขเพิ่มเติมข้อกำหนด

เพื่อให้ข้อกำหนดสำหรับผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทไม่ล้าสมัย และทันต่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ ฝ่ายเลขานุการจะนำข้อกำหนดมาเสนอให้คณะกรรมการฯ พิจารณาใหม่ ก่อนครบอายุของข้อกำหนดนั้น ๆ ว่าเห็นควรเลิกใช้ หรือให้คงไว้ตามเดิม หรือต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติม ก่อนจะประกาศใช้ต่ออีก 3 ปี ในการนี้คณะกรรมการฯ จะใช้หลักเทคโนโลยีในขณะนั้น ทางเลือกในการผลิต และพัฒนาการในด้านการตลาดมาประกอบการพิจารณา